

Välkommen som förtroendevald i Region Uppsala

Erik Weiman
Regionfullmäktiges ordförande

Att fundera över

Rollen som förtroendevald

Vad innebär rollen?

Vad innebär uppdraget?

Vad gör Region Uppsala, och vad spelar det för roll?

Regional utveckling

Hälso- och sjukvård

Kultur

Kollektivtrafik

Vem gör vad? Förhållandet förtroendevalda - tjänstemän

Roll- och ansvarsfördelning

Att vara förtroendevald

- **Förtroendevald är inte bara något man är. Det är någonting som andra vill att man ska vara.**
- **Viktigt att tänka på att det är ett förtroende som visas.**
- ***Alla* förtroendevalda representerar *hela* befolkningen i länet.**
- **Vi har alla viktiga erfarenheter som vi tar med i uppdraget.**
- **Inte bara sammanträden och möten. Förtroendeuppdraget är inget jobb, utan pågår hela tiden och i alla sammanhang.**
- **Vi agerar på våra väljares uppdrag!**

Vår roll i samhällsdebatten

- **Politiken är mer ifrågasatt idag**
- **Det ställer krav på oss att vara goda företrädare, inte bara för det egna partiet utan också på det system som vi representerar**
- **Väljarna väntar oss att vi identifierar och löser samhällsproblem**
- **Det är vi som sätter bilden av hur demokratin och det politiska samtalet fungerar**

Att representera väljarna – och verksamheten

- Vi är väljarnas ombud, *inte* chefer över verksamheten
- Däremot fattar vi politiska beslut som är styrande för all verksamhet
- Vi styr genom politiska beslut, inte genom enskilda samtal med enskilda anställda eller på möten där vi ger uttryck för våra åsikter
- Oklar beslutsordning ger otydliga uppdrag för våra medarbetare – fundera på vad det innebär för arbetsmiljön.
- Självklart står vi upp för all verksamhet som bedrivs i Region Uppsala – men vi har också en skyldighet att påtala, och agera, när saker inte fungerar som de borde.

Vad påverkar?

- **Väljare/medborgare**
- **Lagstiftning: ett antal lagar som vi är skyldiga att följa!**
- **Förändringar i omvärlden:**
 - **Demografi**
 - **Konjunktur och ekonomi**
 - **Medicinsk och teknisk utveckling**
- **Brukare/patienter/resenärer/musei- och konsertbesökare**
- **Fler?**

Regionens politiska uppdrag

- **Att ansvara för de samhällsfrågor som genom lag eller författning vilar på det regionala politiska beslutsorganet**
- **Regionen är formellt en kommun (sekundärkommun)**
- **Hälso- och sjukvård**
- **Regional utveckling**
- **Kollektivtrafik**
- **Kultur**

Den politiska organisationen

- ***Regionfullmäktige***
- ***Regionstyrelsen***
- ***Facknämnder för olika specialuppgifter***
- ***Organ för samverkan och gemensamma åtaganden***
- ***Stiftelser med särskilda uppgifter***
- ***Regionens revisorer***

Regionfullmäktige

Regionens högsta politiska organ

Direktvalt

Ansvarigt inför väljarna/invånarna

Väljer regionstyrelse och övriga styrelser/nämnder/organ

Fastställer mål och riktlinjer, skattesats och budget

Ärenden av principiell beskaffenhet och större vikt

Regionstyrelsen

Bereder och verkställer regionfullmäktiges beslut

Leder all löpande verksamhet och svarar inför fullmäktige

Har uppsikt över all verksamhet, även i nämnder och styrelser

Företräder regionen i olika sammanhang

Styrelser och nämnder

Fackorgan för olika delar av verksamheten

- **Sjukhusstyrelsen**
- **Vårdstyrelsen**
- **Fastighets- och servicenämnden**
- **Kulturnämnden**
- **Trafik- och samhällsutvecklingsnämnden**
- **Patientnämnden**
- **Regionala utvecklingsnämnden**

Samverkansorgan

- **Samverkansnämnd i sjukvårdsregionen**
- **Kostnämnd (Västmanland, Sörmland)**
- **Ambulansdirigeringsnämnd (Västmanland, Sörmland)**
- **Varuförsörjningsnämnd (Dalarna, Västmanland, Sörmland, Örebro)**
- **Två kommunalförbund för luftburen vård**
- **Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (Skandionkliniken)**
- **Samverkan med Uppsala universitet**
- **STUNS (universitet, näringsliv, Uppsala kommun, Region Uppsala)**
- **Mälardalsrådet**
- **Med flera....**

Stiftelser mm

- **Biskops-Arnö (Föreningen Norden)**
- **Stiftelsen Leufsta**
- **Medicinhistoriska museet**
- **Musik i Uppland**
- **Upplandsmuseet**
- **Donationsstiftelser mm**
- **Uppsala läns trafiksäkerhetsförbund**
- **Länsbarnombudet**

Bolag

- **Gamla Uppsala Buss med dotterbolag**
- **MÄLAB**

Regionen som valkorporation

- Svea Hovrätt
- Jurymän i tryckfrihetsmål
- Förvaltningsrätt
- Kammarrätt
- Länsstyrelsens viltförvaltningsdelegation

Revisorer

- **Regionfullmäktiges verktyg för att granska all verksamhet**
- **Arbetar självständigt utifrån lagstiftning och redovisningssed**
- **Ett organ för *granskning*, inte för politisk maktutövning**
- **Viktigt i rollfördelningen mellan fullmäktige, styrelse och revisorer**

Ansvarsfördelning

- **Regionfullmäktige**
 - **Direktvalt, representerar medborgarna, inriktning**
- **Regionstyrelsen**
 - **Bereder och verkställer, styr verksamheten**
- **Övriga nämnder och styrelse**
 - **Svarar för verksamheten inom sitt område**
- **Revisorerna**
 - **Granskar, följer upp, ger rekommendationer**

Förtroendevalda och tjänstemän

Vi förtroendevalda fattar styrande (och normerande!) politiska beslut

Tjänstemän tar fram underlag, hjälper till med bedömningar, ger förslag till beslut samt ser till så att politiska beslut omsätts i daglig verksamhet.

Svensk förvaltningstradition: tjänstemän agerar självständigt med utgångspunkt i politiskt fattade beslut. Politisk styrning avser politiska beslut, inte löpande förvaltning.

Beslutsunderlag, beredning och verkställande

- **Självklart har tjänstemännen synpunkter och idéer. Det är deras arbete!**
- **Genom sina – ofta mycket omfattande – erfarenheter av verksamheten ger de ett professionellt perspektiv till de beslut som ska fattas.**
- **Samma professionalitet ger trygghet även i verkställandet. Lita på tjänstemännen!**

Den så kallade ”linjen”

- **Vi styr, som sagt, genom politiska beslut.**
- **Du som förtroendevald kommer att få massor av synpunkter på verksamheten, inte minst ”ute i verkligheten”.**
- **Dessa synpunkter rör ofta lokala förhållanden och ska lösas där!**
- **”Vänd dig till närmaste chef”**
- **Omvänt: ta upp lokala missförhållanden i vederbörlig ordning. Lyft frågan i lämplig form och med lämpliga personer.**

Summering

- **Vår uppgift som förtroendevalda är att, på medborgarnas uppdrag, fatta de politiska beslut som behövs för att styra verksamheten.**
- **Vi representerar medborgarna och svarar inför dem.**
- **Vi företräder dem, som vi representerar, men vi företräder också den verksamhet som vi har ansvar för.**
- **Det är i hög grad våra beslut som avgör hur bra vården, kollektivtrafiken, kulturen och den regionala utvecklingen fungerar.**
- **Våra ledaruppdrag ställer krav på föredöme.**

**Tack för att ni har lyssnat!
Lycka till med era uppdrag!**

**Erik Weiman
erik@weiman.se**